

Kose valla aktivistide online koosolek

15.04.2021 | 19.00 |

Osalejad: Riive Tamm (juhataja, protokollija, Kolu), Hille Schaffrik (Habaja), Siiri Tammeleht (Kose-Uuemõisa), Raili Ilves (Tuhala), Rein Valdmaa (Kose-Uuemõisa), Erki Siht (Palvere), Indrek Heiskonen (Viskla), Kai Tammik (Ravila), Reeno Puusepp (Ardu), Kadri Tiis (Kose vv), Enelin Alter (Kose vv), Jaanus Jaago (Karla), Paul Lutsoja (Tammiku), Diana Mihkelsoo (Ravila), Margit Mikk (Kolu), Margit Eerik (Kose vv), Merle Pussak (Kose vv), Annely Tisler (Harmi), Ly Renter (Kolu), Reinart Tõruke (Kose-Uuemõisa), Andres Pedaste (Kanavere), Marili Soodla (Kõue)

Koosoleku teemad

1. Eelmise koosoleku punktidest lühidalt, ülevaade tehtust
2. Ülevaade ehitustegevusest uue üldplaneeringu kontekstis.
Enelin Alter, Kose valla arhitekt
3. Pakendiprügi, prügi sorteerimise teadlikkusest
4. Bussitransport vallas
5. Teede olukord vallas, „lamavate politseinike“ paigaldus
6. Projektide kirjutamine
7. Tulevased üritused
8. Kose kärejad - Kes? Miks? Kelle jaoks?
9. Jooksvad küsimused
10. Järgmise koosoleku aeg

1. Võeti kiirelt läbi mõned eelmise koosoleku punktid: Prügikastid bussipeatustesse on ära tellitud. Riivel oli info, et Jaanus Saadve küsis ka kohalikele metallimeestelt nende mõtteid ja võimalusi ning uuris betoontoodete kohta. Sõelale jäid Kiili Betooni prügikast mudel 9.7 pesubetooni värviga P102 ja kaane värviga RAL 7016. Neid on tellitud sellise arvestusega, et kaetud saaksid Kolu, Kuivajõe ja Kose olemasolevad bussipeatused, samuti Oru ja Kose-Uuemõisa. Merle Pussak lisas, et mõned on veel juurde tellitud.
Talvine teedehooldus pälvis kiidusõnu. Eelmisel koosolekul tõstatatud murekohad said üsna kiiresti lahendatud, samuti ka suurte puude oksad teede ääres, mis ulatuvad sõiduteele, on järkjärgult vähenenud. Tänu Kose-Uuemõisa aktiivsetele inimestele ja Jaanus Saadve'le hea töö eest!
Asbesti vedu on hetkel planeeritud augustikuisse.

2. Kose valla arhitekt Enelin Alter andis põgusa ülevaate uue üldplaneeringu ehitustegevustest. Piirkonniti on ehitustingimused erinevad. Võrreldes kehtiva üldplaneeringuga on edaspidi reguleeritud ka vaba ehitustegevus (näiteks alla 20m² hooned), seda eriti tiheasustusaladel. Külavanemad võiks teavitada oma piirkonna elanikke, millised on maakasutuspiirangud, eelkõige jõgedest tuleneva ehituskeeluvööndi piirangud, kuna on teada ehitisi, mida ei tohiks ehituskeeluvööndis olla. Eesmärk on looduskeskkonda hoida. Ettevõtlus on rohkem suunatud Tallin-Tartu maantee äärsetele aladele. Kaardil on ka tiheasustusalade ümber märgitud riigimetsamaad, kus RMK, koostöös valla ja kogukonnaga, teeb metsa majandamise kava. Valla soov on, et nendel aladel saaks puhkemajandust jätkata, samas jätkub ka metsa tervendamine. Transpordiametiga ja metsa teemadel on veel vaja koostööd teha, et üldplaneering saaks kehtestatud. Jaanus Jaago küsis, milline tagasiside oli veevõtukohtadele. Enelin Alter vastab, et Keskkonnaministerium ei olnud sellega nõus, et kui on avalikuks kasutuseks mõeldud taristu, siis sinna ehituskeeld ei laiene. Kui tulevikus on plaan veevõtu kohta rajada, siis tuleb Keskkonnaministeriumiga koostööd teha. Jaanus Jaago küsib veel, kas Kose ujula juures uuendatakse ka veetrasse? Merle Pussak vastab, et ujulas sees vahetatakse veetrasse ja sadevee süsteem aga muid trasse ringi ei vahetata. Jaanus Jaago tunneb muret uue lasteaia ehitamisel, et kas kõigile vett jätkub ja kui midagi juhtub, siis on kogu piirkond veeta, kui mingit paralleeltrassi ei tule. Merle Pussak ütleb, et lasteaia ehitus tuleb niikuinii täpsemalt projekteerida ja selle käigus, kui on vaja uusi torusid, siis tuleb need ka dimensioneerida. Enelin Alter lisab, et planeeringusse on Kose Vesi andnud sisendi ja võimalus on liituda kas Ujula tänava või Tankla tänava otsaga, kuhu tuleb ka uus reoveepumpla. Enelin Alter lisab veel, et kogukonnad võiksid kaardi veel üle vaadata, eriti tiheasustusaladel, kaardil olemasolevad juhtostarbelised maad, haljasalad ja parkmetsamaad, praegu on võimalik veel teha muudatusi. Kaart on üleval Kose valla kodulehel.
3. Margit Mikk tutvustas „Kose valla looduskuu“ raames tehtut, ka seoses prügi teemadega. Vaja oleks teha rohkem teavitustööd inimeste seas, et pakendiprügisse ei pandaks näiteks riideid, et pappkaste ei pandaks ühes tükis, vaid kokku lapatult, et oleks rohkem ruumi jne. Eramajadel ja korteriühistutel on prügikorraldusega eraldi teemad. Merle Pussak räägib, et ta on tahtnud teha korteriühistutega väljas koosviibimisi, aeg pole kahjuks seda võimaldanud. Alates 5 korteriga korterelamul peab olema oma paberi ja kartongi, samuti ka biojätme mahutid, vald ei ole seda siiaaani nõudnud. Merlel on kiri ette valmistatud, mida ta hakkab asulate kaupa korteriühistutele laiali saatma. Ka eramajadel on arvatavasti, peale uue jäätmeseaduse jõustumist, pakendi ja paberi äraandmise kohustus. Vald on ise suurendanud pakendivõrku, et inimesed rohkem sorteeriksid aga puhast pakendit on kahjuks võimatu ära anda, sest inimesed panevad pakendikonteineritesse ka palju olmeprahti. Me teeme küll teavitustööd täiskasvanud inimeste seas aga see teavitustöö peaks algama juba lasteaias ja koolis, arvab Merle Pussak. Margit Mikk küsis, kui prügi jaam Kosel liigub teise kohta, kas seal tekivad mingid uued võimalused või kõik jääb samaks? Merle Pussak vastas, et ilmselt riidekonteinerid tulevad juurde. Kai Tammik toetab Merle Pussak'i mõtet, et teavitustöö peaks alguse saama juba nooremas eas ja toob Ravila aiamaade näite, kus komposterite majade juurde toomise vastu on just meie vanused inimesed, kes seda ei mõista ja nn. rohepööre jääb selle taha, et inimesed kardavad, et komposteritesse hakatakse panema ka selliseid asju, mis sinna ei sobi. Hille Schaffrik lisab, et teavitustööd peaks tegema ka nendele, kes oma pakendeid kodus põletavad ja

seeläbi õhku saastavad. Jaanus Jaago küsib, et kui eramajadele tuleb pakendi ära andmise kohustus, siis kas kogu prügiveo hind tõuseb? Merle Pussak vastab, et praegu seda veel ei tea aga selge on see, et kui inimene hakkab nüüd pakendiprügi sorteerima, siis olmeprügi äraveo sagedus peaks vähenema. Võimalik on veel hajaasustuses ka ühine pakendikonteiner. Siin on veel mõttekohti. Siiri Tammeleht küsib, kas kõrgemal pool on ka valmisolek, et neid ühiskasutatavaid konteinereid piisavalt tihti tühjendada, sest praegu need ajavad igal pool üle? Merle Pussak tõi vastuseks näite, et kui korrusmajade korteriühistud paigaldaksid majade juurde pakendi ja paberi konteinerid, siis üldkasutatavad konteinerid ka üle ei ajaks. Merle Pussak'i arvates sellest tuleks alustada ja ta lubas sellega tegeleda juba sel kevadel, üks alevik korraga. Margit Mikk tegi ettepaneku teha suurem avalik veebiarutelu Kose valla prügimajanduse teemal. See läbi mõelda just selliselt, et tekiks arutelu ja inimesed ise saaksid ka ettepanekuid teha, mida ja kuidas muuta. Kogukond ei peaks koguaeg vaatama küsivalt valla poole, vaid ise ka aktiivselt kaasa lööma ja kaasa mõtlema. Margit Mikk ja Riive Tamm olid ette valmistanud vastava küsitluse Kose valla elanikele, mida ka esitleti. Otsustati veebiarutelu läbi viia nädala pärast, 21.aprillil algusega kell 19.00, kuhu kaasatakse ka spetsialist Keskkonnaametist ja kus Merle jagab infot korteriühistute ja eramajade tulevaste võimalike lahenduste osas ja pisut ka selgitust, miks vallas praegu olukord selline on. Raili Ilves küsib, kui palju kontrollitakse seda, kas inimestel on üldse prügilepingud tehtud, sest on selliseid, kes ei saa üldse arugi, miks tal see olema peaks, kui saab viia üldkasutatavasse konteinerisse? Merle Pussak ütles, et Jaanus Saadve oskab sellele kindlasti hiljem vastata, sest konkreetselt Tuhalas ta sellega just tegeles.

4. Riive Tamm juhatas sisse järgmise teema, milles inimesed erinevatest piirkondadest on kurtnud, et seoses bussiliinides tehtud muudatustega ei saa paljud inimesed enam tööle ja töölt koju. Esimese piirkonnana tõi Riive Tamm välja Viskla küla, kus koolivaheajal, ehk siis ka terve suve, ei sõida buss üldse. Sealsed eakamad inimesed aga sooviksid kas kord või paar korda nädalas käia kasvõi näiteks Kosel poes. Kas oleks võimalik lisada paar ringi kasvõi kord nädalas? Hille Schaffrik esitas samuti palve, kas oleks võimalik hommikul kl 6.00 ajal bussiliine nihutada, et Habaja inimesed ei peaks Kosel ümber istudes ootama nii kaua, eriti talvel. Samuti 17.00 paiku linnast tulles jääb buss tihti hiljaks ja Habaja inimesed ei jõua Kosele selleks ajaks, kui läheb buss edasi Habajale. Diana Mihkelsoo tundis muret, et Ravilast ei pääse inimesed hommikul kl 6.00 paiku tööle Kose-Uuemõisa. Koselt läheb buss 6.20 aga Ravilast ei saa kuidagi Kosele ja järgmisega ei jõua enam õigeaks ajaks tööle. Lepiti kokku, et kogu info saadetakse Riive Tammele emailile ja Riive Tamm edastab kokkuvõtva kirja Merle Pussak'ile ning sellega tegeletakse. Annely Tisler tunneb muret transpordi teemal laiemalt, sest täna näiteks jõuab ühistranspordiga Nõmmelt Harmi 3 tunniga ja pigem siis ikkagi valid auto ja sõidad üksi 40 minutiga kohale.
5. Teedel olevate lõokaukude kohta on tehtud küsitlus, milles inimesed on aktiivselt osalenud ja mille vastuste lehele on juurdepääs ka Jaanus Saadve'l. Riive Tamm jagas ekraanil ka vastuste lehte, mis valla jaoks kaardistab probleemsed kohad hästi ära. Merle Pussak ütles, et parandustöödega on algust tehtud. Millest alustada, kui on soov paigaldada nn. „lamav politseinik“? Merle Pussak vastab, et sellest tuleks kõigepealt valda teada anda aga enne tuleks läbi rääkida oma kogukonnaga, sest on olnud juhuseid, kus see on teelt uuesti kõrvaldatud, sest pooled küla elanikud on tulnud allkirjadega paberiga, et nad ei soovi seda sinna. Tuleks teha kogukonna või üldkoosolek, kus on kinnitatud, et kõik on sellega nõus. Merle Pussak annab veel teada, et Habajale on saadud nõusolek paigaldada 2 „lamavat politseinikku“. Andres

Pedaste küsib, kuidas sel aastal on tolmutoorjega, kas peab tegema eraldi kirja või saab seda eelmiste aastate järgi? Merle Pussak vastab, et seda tehakse eelmiste aastate järgi.

6. Riive Tamm pakkus välja, et on nõus aitama KOPi projekti kirjutamisel tekkivate küsimustega, kuna sel aastal on esitamise süsteem täiesti erinev varasemast ja Kose valla inimesi oli infotunnil väga vähe. Samuti kutsus ta üles aktiivselt projekti kirjutama, kui on mingi mõte, mis võiks rahastust saada. Ja kui endal pole plaanis kirjutada, siis võiks ka lahkelt abikätt pakkuda vallale ja teha koostööd, kui vallal peaks olema vajadust ühe või teise projekti jaoks rahastust saada. Margit Eerik julgustab samuti tulema oma mõtetega välja ja julgustab koostööks.
7. Margit Eerik kiidab väga hästi käima läinud üritust „Kose valla looduskoo“ ja tänusõnad selle eest saab Margit Mikk ja tema tiim. Margit Eerik räägib planeeritavatest üritustest. Juunikuus toimuvad Euroopa avatud aedade päevad „Aed, kui teadmiste varalaegas“. Eesti Muinsuskaitse Selts veab seda Eestis. Käimas on Kose valla meenekonkurss. Loodetavasti saab ka jaanitule ära pidada, seekord loodust säästvalt, 23.juunil Tuhalas. 24.-25.juulil toimub avatud talude päev. 7.augustil on Kose valla kodukohvikute päev, seekord Habaja piirkonnas. Nädal hiljem on plaanis Kose valla jalgrattamatk. Riive Tamm lisas veel, et Kolu Küla Selts soovib korraldada 19.augustil Kose-Uuemõisa pargis „Hobimuusikute vabalava“, kus kõik Kose vallas elavad, vähegi muusikat tegevad inimesed ja kooslused, on esinema oodatud. Õhtu lõpetab Väliharf. Margit Eerik lisab veel, et augustis on ka Kose kihelkonnapäevad. Annely Tisler teeb ettepaneku, et Kose vallas võiks olla rohevahetuse päev. Margit Eerik lubab sellega tegeleda, et väiksemas formaadis seda korraldada saaks. Siiri Tammeleht teeb ettepaneku tekitada selline veebipõhine keskkond, kus inimesed saaksid infot jagada, kellel mida üle on. Näiteks FB leht, kus külade aktivistid oleks vahendajaks nendele, kellel FB-i ei ole, nagu näiteks vanemad inimesed.
8. Kadri Tiis tutvustas Kose Käräjaid. Meie kogukondades on kindlasti peidus väga palju ägedaid, erinevate oskustega inimesi, keda me ei tea. Tahaksime seda resurssi tundma õppida ja ka laiemalt tutvustada. Kuidas saaks kaasata rohkem noori kogukonna töösse? Kuidas käräjaid pidada? See võib olla avatud dialoog, otsime koos konkreetsetele probleemidele lahendusi, jagame oma kogemusi ja õpime teiste omadest. Kelle jaoks – iseenda, kogukonna, kui ka vallavalitsuse jaoks, see oleks meile kõigile kasulik. Me suhtleksime rohkem, oleks avatud dialoog, õpiksime üksteist paremini tundma, leiaks üles aktiivsed inimesed, ka noored ja selle tulemusena valmiks koostöö ja mõttetalgute mudel. Osaleda võivad kõik, kes tahavad. Esimene kokkusaamine võiks olla siis, kui on realselt võimalik inimestega kokku saada, mitte veebi vahendusel. Kaasata kedagi väljaspoolt, kes oskaks nõu ja kogemustega abiks olla, kuidas äratada „magav kogukond“. Läbi käräjate saab koondada ka erinevaid huvigruppe, kelle ühiseid murekohti lahendada. See oleks kogukonna mõttetalgute formaat, milline see täpselt olema saab, on meie enda teha ja mõelda. Kas esimene kohtumine teha nüüd juba kevadel või jätta sügisesse, näiteks maal elamise päeva raames? Margit Eerik arvab, et pigem jätta sügisesse. Ly Renter arvab samuti, et pigem sügisel, kui rohkem inimesi on vaksineeritud ja erinevad vanusegrupid saavad kaasa lüüa. Reinar Tõruke pakub välja, et kevadel võiks hõigata välja üleskutse noortele, kes sügiseks nn. kodutöö ära teeks, kes aitaks esimesel kokkusaamisel juba mingid teemad üles võtta. Siis tekiks juba ka aktiivne seltskond noori, kes tahavad panustada. Margit Mikk toetab Reinari üleskutset. Kui noor tuleb ja aitab juba midagi korraldada, tal on juba mingi ülesanne, siis ta ka panustab jõudsamalt ning mõtleb kaasa. Siiri Tammeleht tõi Kose-Uuemõisas korvpalliplatsi taastamise näite, kus noored tegid algusest lõpuni kaasa.

9. Riive Tamm tõstatas küsimuse kodulehe kohta ettevotlus.eu, milles on ohtralt infot Kose valla ettevõtjate kohta aga viimane täiendus on tehtud aastal 2018. Kes seda haldab? Seda lehte võiks edasi arendada, sest seal on väga palju kasulikku infot, mis on väga asjalikult kokku pandud. Merle Pussak oli sellega nõus, et seda võiks tõesti täiendada. Margit Mikk ütles, et tunneb lehe haldajat, Olja Markovat ja lubas temaga rääkida.

Veel tunneb Riive muret FB lehe „Kodukoht Kose vald“ segastel asjaoludel tekkinud lahkkelide pärast, kes, kui palju ja mida reklaamida võib ja kas lisaleht „Laadaplats“ on ikka vajalik. Kui palju lehti siis on vaja? Tundub, et inimeste arvamused on selles osas väga erinevad ja seal võetakse väga teravalt seoses sellega sõna. Kas me saaksime selles olukorras kuidagi appi minna? Jaanus Jaago arvab, et sekkuda pole mõtet, kõik loksud ise paika. Margit Eerik ütleb, et „Kose vald“ on ametlik valla FB leht ja „Kodukoht Kose vald“ on eraleht, mis on ise kõrvale tekkinud ja seal toimuvat me kuidagi suunata ei saa. Külla aga kutsus Margit Eerik üles ettevaatusele, et internetis käitumine tuleks hästi läbi mõelda, et see oleks ennekõike enda jaoks turvaline. Margit Mikk teeb ettepaneku, et esimestel Kose Kärjatel visata teema õhku, kuidas seda olukorda FB-s mõistlikumaks saada. Merle Pussak muretseb hoopis selle pärast, et väga paljud inimesed arvavad endiselt, et „Kodukoht Kose vald“ on ametlik Kose valla FB leht, mida see aga ei ole ja seda selgeks teha ilmselt kõigile ei olegi võimalik. Siiri Tammeleht selgitas põgusalt, millest lahkkelid alguse said, et administraator pidas vajalikuks teha „laadaplats“ FB leht.

Reeno Puusepp andis väikese ülevaate oma numbrilistest kokkuvõtetest seoses „Kodukoht Kose vald“ FB lehega. Näiteks märtsikuus oli sellel lehel üle 400 postituse, millest üle 300 olid ärilise eesmärgiga ja lisaks sellele oli kõige suuremaks probleemiks see, et väga palju postitusi ei olnud üldse Kose vallaga seotud. Lõpuks isegi mingid Tallinna inimesed hakkasid oma riideid ja jalanõusi seal müüma. Reeno arvab samuti, et kõik loksud seal ise paika lõpuks.

Ka Merle Pussak tõdeb, et kõik kasutajad ei ole seal kindlasti Kose valla inimesed ja selles mõttes ei tööta see leht juba ka ammu ainult kogukonna lehena. Annely Tisler lisab, et see on tõesti probleem ja et ta on samuti kokku puutunud nendega, kes ei saa aru, mis on turundus ja mis on spämmimine.

Riive Tamm tutvustas lõpetuseks veel ühte head võimalust, mida pakub Microsoft. Nimelt pakutakse Office 365 kõigi oma lisadega mittetulundusühingutele veebipõhist tasuta kasutamist. Kuna väga palju asju tuleb ajada läbi veebikeskkonna ja arvuti, siis see on hea võimalus MTÜ-dele kasutada korralikku tarkvara ja häid lahendusi tasuta.

Annely Tisleril on küsimus, kui kohvikute päev on sel aastal Habaja piirkonnas, kas Kanavere on ka nn. Habaja piirkond, või jääb see juba kaugemale? Ühise arutelu käigus lepiti kokku, et 10 km raadiuses on väga sobilik kohvikupiirkonnal laieneda, seega Kanavere võib ühineda, kui soovib.

Kadri Tiis juhib tähelepanu, et valla kodulehel on üleval Kredexi info lasterikaste perede toetamiseks ja kutsus üles oma kogukonnas ringi vaatama, kas on selliseid peresi, kes võiksid sellele toetusele pretendeerida, et aidata need inimesed leida ning aidata ka taotlusi teha, kui vaja. Avatud on ka huvihariduse ja huvitegevuse projektitegevuse taotlusvoor.

10. Otsustati, et järgmine koosolek toimub 3.juunil algusega kell 19.00 Tuhalas.